

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач відділу аспірантури
та докторантури

О.М. Волков

« 10 » вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Наукова комунікація»

Рівень/цикл

Третій рівень вищої освіти /
Третій цикл Рамки кваліфікації Європейського простору вищої освіти

Кваліфікаційний рівень

8 рівень Національної рамки кваліфікацій

Галузь знань

27 Транспорт

Спеціальність

271 Річковий та морський транспорт

Кафедра українознавства

Кафедра англійської мови

2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Наукова комунікація» розроблена відповідно до освітньо-наукової програми «Навігація, морська інженерія та безпека судноплавства»

Розробники:

Варинська А. М., завідувач кафедри українознавства,
к.філол.н., проф.,

Нікуліна О. Л., завідувач кафедри англійської мови,
к.філол.н., проф.,

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри українознавства

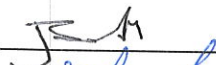
Протокол від «10» вересня 2020 р. № 2

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри англійської мови,

Протокол від « » вересня 2020 р. №

Завідувач кафедри українознавства

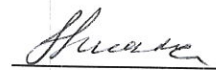
Секретар кафедри

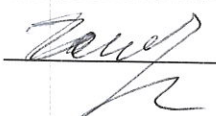

_____ А.М. Варинська

_____ І.В. Кравець

Завідувач кафедри англійської мови

Секретар кафедри

_____ О.Л. Нікуліна

_____ О.М. Гончарук

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Наукова комунікація» є «набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою»¹ та англійською мовою

Мова навчання — українська, англійська.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності та результати навчання за освітньою програмою

ЗК4. Здатність до ефективної наукової комунікації державною та іноземною мовами в усній та письмовій формі з широкою науковою спільнотою.

СК5. Здатність оцінювати значущість досліджень та/або інновацій, визначати та захищати власну позицію щодо результатів досліджень (публікацій, доповідей, звітів, дисертацій тощо) у галузі морського та річкового транспорту.

ПРН6. Досвід участі у широких наукових дискусіях та обговореннях, підготовка публікацій за результатами власних досліджень у наукових виданнях, спроможність до наукової комунікації та наукового спілкування в усній та письмовій формі (у тому числі іноземною мовою).

Кількість кредитів ЄКТС: 2

Форма підсумкового контролю: екзамен

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Завдання навчальної дисципліни:

- формування академічної мовної/мовленнєвої компетенції;
- опанування наукового стилю сучасної української та англійської літературної мови;
- ознайомлення з алгоритмічними приписами наукової роботи;
- ознайомлення зі структурою та мовними засобами побудови наукового тексту;
- опанування стандартних зворотів для написання наукової статті, доповіді, кандидатської дисертації;

¹ Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261. Дата оновлення 19.04.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п> (дата звернення: 19.02.2020).

- освоєння стандартів оформлення цитування та бібліографії;
- формування термінологічної компетенції на базі фахової мови;
- засвоєння правил мовного етикету наукового спілкування;
- здобуття навичок оформлення результатів власного наукового дослідження українською та англійською мовою;
- здобуття навичок ведення наукового діалогу/наукової дискусії;
- здобуття навичок публічного виступу з науковою доповіддю.

Програмні результати навчання

Аспіранти повинні знати:

- основні види наукових комунікацій, їх значення у професійній практиці;
- жанрові різновиди наукового стилю української та англійської літературної мови;
- форми репрезентації професійного наукового тексту;
- структуру наукового дискурсу, властивості і структурно-сміслові компоненти наукових текстів;
- технології роботи з науковим текстом;
- мовні особливості наукового стилю;
- вимоги до мовного оформлення наукових текстів: тез, статті, кандидатської дисертації;
- лексичні звороти на позначення змістових елементів наукового тексту;
- загальнонаукову та професійну термінологію;
- правила оформлення цитування в науковому тексті;
- правила оформлення бібліографії до наукової роботи;
- особливості фахового перекладу та редагування наукового тексту;
- мовний науковий етикет;
- вимоги до публічного виступу та наукової дискусії.

Аспіранти повинні вміти:

- спілкуватися державною та англійською мовами як усно, так і

письмово;

- застосовувати на практиці лінгвістичні знання в основних видах наукових комунікацій;
- вільно будувати свою мовну поведінку;
- ефективно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів;
- користуватися словниками, довідниками та стандартами;
- послуговуватися професійною термінологією;
- формулювати мету, актуальність, проблему наукової роботи;
- добирати та оформлювати потрібні аргументи письмового/усного наукового повідомлення;
- оформлювати вилучену з різних джерел інформацію;
- створювати наукові тексти;
- вести науковий діалог/дискусію;
- виступати з науковою доповіддю;
- дотримуватись культури наукової комунікації.

Аспіранти повинні володіти:

- алгоритмом створення наукового тексту;
- навичками письмової/усної презентації наукового матеріалу.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)								Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації***
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	
Розділ 1. Нормативно-стильові основи наукової комунікації									
Тема 1.1. Наукова комунікація у професійному			2						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми
1.	<p>Тема 1. 1. Наукова комунікація у професійному спілкуванні Наукова комунікація як навчальна дисципліна. Предмет і завдання курсу. Види наукових комунікацій. Форми наукових комунікацій. Поняття «наукова мова», «наукове мовлення». Мовна компетентність як невід'ємна складова й обов'язкова ознака освіченості та професіоналізму науковця.</p>
2.	<p>Тема 1.2. Науковий стиль сучасної української та англійської літературної мови Поняття стилю сучасної української та англійської літературної мови. Науковий стиль української та англійської мови: призначення, сфера використання, особливості. Різновиди наукового стилю. Мовні особливості наукового стилю.</p>
3.	<p>Тема 2.1. Жанри наукових досліджень Поняття про науковий дискурс Сутність жанрів наукової комунікації Первинні жари наукової комунікації як формати оприлюднення наукових здобутків. Вторинні жари наукової комунікації.</p>
4.	<p>Тема 2.2. Науковий текст. Структура та ключові характеристики наукового тексту. Скорочення та аббревіатури у наукових текстах. Цифрові позначення інформації. Цитування в науковому тексті. Бібліографічні стандарти.</p>
5.	<p>Тема 2.3. Мовні засоби організації інформації наукового тексту Змістові елементи наукового тексту Лексичні засоби для викладу наукової інформації Алгоритмічні приписи наукового тексту Типові помилки у наукових текстах</p>
6.	<p>Тема 2.4. Термінологічний апарат наукового дискурсу Основні поняття термінознавства. Загальнонаукова і спеціальна термінологія. Проблема когнітивної інформативності термінів. Вимоги до термінів. Фахова термінологія в умовах глобалізації. Національне та інтернаціональне у термінології морської галузі. Особливості перекладу термінів. Термінологічні словники української мови.</p>
7.	<p>Тема 2.5 Науковий мовний етикет Український та англійський мовний етикет та особливості його функціонування в науковому стилі. Мовна норма як необхідна передумова і складова культури наукової мови. Типи мовних норм. Вибір слова у науковому тексті Морфологічні норми та помилки у науковому стилі</p>

	Дієслівний спосіб позначення дії в українській та англійській мові. Зміст й побудова висловлювань у науковому тексті Культура перекладу і редагування наукових текстів
8.	Тема 2.6. Алгоритми до написання наукової статті Мотивація актуальності теми та важливості дослідження Історія й сучасний стан розробки питання у науковій літературі. Мета й завдання статті. Виклад суті дослідження у статті. Викладення теорій, гіпотез, доказів, Оформлення висновків, рекомендацій, пропозицій у науковій роботі.
9.	Тема 3.1. Наукова діалогічна комунікація. Культура наукового спілкування. Науковий діалог як засіб встановлення істини. Жанри та особливості наукової діалогічної взаємодії Риторичні стратегії і тактику у науковій комунікації Культура наукового спілкування. Вербальні та невербальні компоненти спілкування Слухання і його роль у комунікації Український та англійський мовний етикет та особливості його функціонування у діалоговій комунікації Гендерні особливості спілкування.
10.	Тема 3.2. Мистецтво переконання та аргументації Мовні засоби переконання. Поняття про аргументацію. Форми аргументації. Логічні основи аргументації і доведення. Поняття про коректні та некоректні засоби аргументації
11.	Тема 11. Публічний виступ Усне мовлення науковця та його специфіка. Жанри усного наукового монологічного мовлення. Публічний виступ. Виступ з науковою доповіддю. Обговорення виступу.

5. Завдання для самостійної роботи

Перелік видів самостійної роботи необхідних для опрацювання навчального матеріалу:

- самостійне опрацювання окремих тем та питань навчальної дисципліни;
- підготовка до практичних занять.

6. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних завдань	Денна форма навчання	Заочна форма навчання

Не передбачено

7. Методи контролю

Поточний контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється оцінюванням якості засвоєння навчального матеріалу за результатами опитування, виконання вправ, розв'язання тестів, виступу з доповіддю.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ з/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації
1.	Знання правових засад функціонування української мови як державної.	Усна відповідь на практичних заняттях.
2.	Знання основних видів наукової комунікацій, їх значення у професійній практиці.	Усна відповідь на практичних заняттях, розв'язання тестів.
3.	Знання жанрових різновидів наукового стилю української та англійської літературної мови.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання вправ.
4.	Знання структури наукового дискурсу, властивостей і структурно-сміслових компонентів наукових текстів.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання завдань.
5.	Знання технології роботи з науковим текстом.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання завдань.
6.	Знання мовних особливостей наукового стилю.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання завдань.
7.	Знання вимог до мовного оформлення наукових текстів: тез, статті, кандидатської дисертації.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання завдань.
8.	Знання лексичних зворотів на позначення змістових елементів наукового тексту.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання вправ.
9.	Знання загальнонаукової та професійної термінології.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання вправ.
10.	Знання правил оформлення цитування в науковому тексті.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання завдань..
11.	Знання правил оформлення бібліографії до наукової роботи.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання завдань..
12.	Знання особливостей фахового перекладу та редагування наукового тексту.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання завдань.
13.	Знання мовного наукового етикету.	Усна відповідь на практичних заняттях, виконання завдань..
14.	Знання вимог до публічного виступу та наукової дискусії.	Виступ з доповіддю

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Оцінка за шкалою ВНЗ	Оцінка за національною шкалою	Критерії
А	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - демонструє відмінні знання та виконує завдання з певною кількістю помилок; - без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; - глибоко та всебічно розкриває зміст питань, які обговорюються, аргументовано та логічно викладає матеріал, володіє культурою мови;

		<ul style="list-style-type: none"> - показує вміння формулювати висновки та узагальнення за питаннями теми, здатність аналізувати навчальний матеріал; - виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних проектів і завдань; - самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них.
B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; - розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але допускає окремі неточності; - формулює висновки та узагальнення з окремих питань, логічно викладає свої знання; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.
C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання середнього рівня та виконує завдання з кількома помилками або окремими неточностями; - вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; - розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але не досить повно й аргументовано викладає матеріал; - вільно володіє вивченням обсягу матеріалу, здатний застосовувати його на практиці.
D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - демонструє задовільні знання та виконує завдання з певною кількістю суттєвих недоліків; - не виявляє належної активності при обговоренні питань; - відповідає на окремі питання; - формулює висновки з окремих питань; - може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень.
E	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання на рівні мінімальних вимог та виконує завдання зі значною кількістю суттєвих недоліків; - відповідає на окремі питання, які обговорюються; - володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
FX	Незараховано	<ul style="list-style-type: none"> - не володіє навчальним матеріалом на рівні мінімальних вимог; - не здатний виконати завдання у повному обсязі; - поверхнево розкриває зміст питань, які розглядаються, будуючи відповіді на звичайному повторенні навчального матеріалу без його осмислення; - не виявляє активності на заняттях при обговоренні питань.

9. Рекомендована література

1. Варинська А. М., Гнот В. Г., Кузнецова І. В., Полупанова Н. В. Українська мова : термінознавство морської галузі : навч. посіб. Одеса, 2004. 108 с.
2. Варинська А. М., Корнодудова Н. М. Ділова українська мова : навч. посіб. Одеса, 2012. 212 с.
3. Варинська А. М., Корнодудова Н. М. Українська мова (за професійним спрямуванням). Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні : навч. посіб. Одеса, 2012. 180 с.
4. Васенко Л. А., Дубічинський В. В., Кринець О. М. Фахова українська мова : навч. посіб. Київ, 2008. 272 с.
5. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. з алгоритмічними приписами. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ, 2009. 392 с.
6. Онуфрієнко Г. С. Риторика : навч. посіб. Київ, 2008.
7. Горшина Л. М., Полупанова Н. В., Варинська А. М., Корнодудова Н. М. Російсько-український словник морської термінології з англійськими відповідниками. Київ, 2000. 282 с.
8. Український правопис. Національна академія наук України. Київ, 2019. 392 с.
9. O.L.Nikoulina English for maritime scientific research. Одеса, Фенікс 2017. 102 с.
10. . Nikulina O.L. Importance of intercultural awareness. Issues of Modern Philology in the Context of the Interaction of Languages and Cultures. Ca' Foscari University of Venice, 2019, pp 138-141.
11. Cambridge English for Scientists Tamzen Armer Series Editor: Jeremy Day. Cambridge university press 2011, 128p.
12. О.С.Богомолів Російсько- англійській словник за підготовкою магістрів судовій енергетиці.-Одеса, 2009, 114с.
13. V. Molodtsova. Using games in teaching specialized vocabulary to marine engineering students // Theoretical and practical aspects of the development of the European Research Area: collective monograph/ V. Molodtsova, O. Vashak, L. Martorisyan, A. Karnaukhova and others/ Edited by authors. – 2nd ed. – Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2020. – 334 p. – P.281 – 302.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. – К. : Видав. центр «Академія», 2004. – 344 с. URL : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004078
2. Портал мовної політики [Електронний ресурс] / Мовне законодавство. URL : <http://language-policy.info/movnezakonodavstvo/zakonodavstvo-pro-movy-frantsuzkoji-respubliki/>
3. Український правопис. Національна академія наук України. Київ, 2019. 392 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>
4. Холявко І.В. Культура наукової мови: навч. посіб. Глухів, 2016. URL : <http://library.gnpu.edu.ua/books/Scientific%20language/Content.htm>
5. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення : навч. посіб. Київ, 2008. - 301 с. URL: http://znaymovu.blogspot.com/2011/12/blog-post_6065.html